

Forsyningstilsynet

Elnetvirksomhedernes tariffer for husholdninger

Analyse 8

Juni 2024

Forsyningstilsynet
Torvegade 10
3300 Frederiksværk

Tlf. 41 71 54 00
post@forsyningstilsynet.dk
www.forsyningstilsynet.dk

Indhold

Resumé	3
1 Indledning	4
2 Udviklingen i tarifferne over tid	5
3 Beskrivelse af tarifmodeller	5
4 Fordelingen af tarifmodeller	7
5 Tarifniveauer	8
6 Referencer	12
7 Bilag 1	12

Resumé

Når de danske husstande betaler deres elregning, betaler de både for selve elektriciteten og for leveringen af denne. Prisen for levering omfatter bl.a. en nettariff til den lokale elnetvirksomhed. Nettariffen er den betaling, som elnetvirksomhederne får fra forbrugerne for at drifte, vedligeholde og udvide distributionsnettet inden for elnetvirksomhedernes geografiske område. De forskellige elnetvirksomheders tariffer kan være vidt forskellige, men beror på de samme metoder for fastsættelse – enten tarifmodel 2.0 eller 3.0, som begge er udarbejdet af brancheorganisationen Green Power Denmark. Særligt tarifmodel 3.0 giver mulighed for tidsdifferentierede tariffer – altså tariffer som varierer henover døgnet og gør det dyrere at få leveret elektricitet på tidspunkter med høj belastning af nettet. Herved tilskyndes husholdninger til at forbruge elektricitet på tidspunkter, hvor der er rigeligt med kapacitet i nettet. Det kan sammenlignes med at give et økonomisk incitament til at køre på vejene, når der er god plads og ikke i myldretiden. Ved at sprede forbruget mere ud udnyttes kapacitet af det eksisterende elnet, hvilket er med til at dæmpe omkostningerne til en potentiel udbygning af netkapaciteten. Jo mere af husholdningernes forbrug, som kan spredes ud over døgnet og i særdeleshed væk fra spidsbelastningsperioden omkring aftensmaden, jo bedre vil elnetvirksomhederne kunne udnytte de eksisterende netkapaciteter og dermed mindske behovet for kapacitetsudvidelser.

Niveauet af tarifferne afhænger af den enkelte elnetvirksomheds tilladte indtægter (indtægtsramme). Tarifmodel 3.0 er den mest udbredte tarifmodel og benyttes per 1/1 2024 af 25 ud af 36 elnetvirksomheder. Tarifmodel 3.0 differentierer mellem lavlast, højlast og spidslast, hvor tariffen er markant højere i spidslast, som ligger mellem kl. 17.00-21.00.

Denne analyse giver et indblik i elnetvirksomhedernes tariffer. Da tarifferne løbende kan ændre sig, bl.a. ved starten af vinterhalvåret, er denne analyse et øjebliksbillede af tarifferne for husstande i Danmark. Analysen giver desuden et overblik over, hvad man som forbruger skal være opmærksom på, hvis man vil spare penge på tariffen.

For det første er det vigtigt, at gøre sig bekendt med, hvilken tarifmodel ens elnetvirksomhed opererer med. Selvom tarifmodel 3.0 i dag er den mest udbredte model, er der stadig elnetvirksomheder, der ikke opererer med tidsdifferentiering. Forbrugere, der ikke er underlagt tidsdifferentierede tariffer, kan derfor ikke opnå en besparelse på tariffen ved at flytte på tidspunktet for forbrug.

For det andet viser analysen, at forbrugere, der er underlagt tarifmodel 3.0, kan opnå en besparelse ved at flytte forbrug væk fra spidslastperioden, der ligger mellem kl. 17.00-21.00. I sommerperioden 2024 kan forbrugerne opnå en besparelse på op til 280 kr. (inkl. moms) om måneden ved eksempelvis af lade deres elbil (med et månedligt forbrug på 400 kWh) om natten. Besparelsen ved at flytte forbrug til om natten afhænger af, hvilken elnetvirksomhed man er kunde hos.

For det tredje viser analysen, at de mulige besparelser ved at flytte forbrug væk fra spidslast er markant større i de kolde vinterperioder fra oktober til marts, hvor der betales vintertarif.

Boks 1 Analysens hovedpointer

- Tariffen er en betaling for, at elnetvirksomhederne drifter distributionsnettet. Som forbruger kan man ikke selv vælge elnetvirksomhed, da det er bestemt af, hvor man bor.
- Tarifniveauet bestemmes af elnetvirksomhedernes indtægtsrammer, samt omkostningerne til nettab, der afhænger af elprisen.
- Elnetvirksomhederne benytter to forskellige tarifmodeller til at beregne tariffen: tarifmodel 2.0 og 3.0. Man bør som forbruger være opmærksom på, hvilken model man er underlagt. I tarifmodel 2.0 er tariffen den samme hele døgnet eller tidsdifferentieret med to perioder, mens tarifmodel 3.0 er tidsdifferentieret med tre perioder.
- Tarifmodel 3.0 er fra 2024 den mest udbredte. Her differentieres der mellem lav-, høj- og spidslast, samt sommer og vinter. Skift mellem sommer- og vintertarif forekommer i starten af april og starten af oktober. Her skal forbrugerne være opmærksomme på de ændrede tariffer.
- Forbrugere, der er underlagt tarifmodel 3.0, kan opnå en besparelse ved at flytte forbrug væk fra spidslast i tidsrummet kl. 17.00-21.00. Særligt om vinteren kan forbrugerne opnå en stor besparelse, hvis de er opmærksomme på tidsdifferentieringen af tarifferne.
- Alle forbrugere, der har en variabel prisaftale på el, kan desuden opnå yderligere besparelser ved at være opmærksomme på el-spotprisen, der varierer på timebasis. For at opnå den størst mulige besparelse, skal man se på den samlede pris for el og tariffer.

1 Indledning

Elregningen for en husstand består af flere forskellige poster. En betaling til elleverandøren bestående af en elpris og et abonnement, en betaling til elnetvirksomheden bestående af et netabonnement og en nettarif, og en betaling til Energinet bestående af en nettarif, en systemtarif og et systemabonnement, der går til at drifte transmissionsnettet. Derudover indgår der også moms og afgifter. Som forbruger har man mulighed for selv at vælge elleverandør. Elnetvirksomheden er derimod bestemt af, hvor i landet man bor.

Nettariffer er betalingen for, at elnetvirksomhederne drifter, vedligeholder og udvider distributionsnettet inden for elnetvirksomhedernes geografiske område. Nettarifferne er derfor den pris, forbrugerne betaler for, at der er et elnet, der kan levere elektricitet. Nettariffen opkræves per kWh forbrug. Som forbruger betaler man desuden et fast netabonnement til elnetvirksomheden.

I denne analyse belyses nettarifferne for husholdninger. Husholdninger kaldes sammen med små erhverv for C-kunder. Disse er tilkøbt elnettet på det laveste spændingsniveau. Når der fremadrettet i analysen refereres til "tariffer", er der derfor tale om nettariffer for C-kunder.

Nettariffen varierer mellem de forskellige kundegrupper, da tarifferne følger et vandfaldsprincip, der sigter efter, at hver kunde igennem sin betaling alene skal bidrage til den del af elnettet, der er nødvendig for at forsyne vedkommende med elektricitet. En større virksomhed betaler derfor ikke de samme tariffer som en husstand. Der har i de seneste år været øget opmærksomhed omkring prisen på elektricitet, herunder daglige, månedlige og årlige udsving. For almindelige husholdninger har det siden udgangen af 2020 været muligt for alle forbrugere at have tidsdifferentieret elpris og tariffer. Det fulgte af den fulde udrolning af fjernafmålede målere i Danmark.

Elnetvirksomhederne opkræver som udgangspunkt tariffer efter to forskellige tarifmodeller, tarifmodel 2.0 og 3.0. Tarifmodellerne er udviklet i branchevejledninger af Green Power Denmark (tidligere Dansk Energi). Hver enkelt elnetvirksomhed skal dog have godkendt sin egen tarifmetode hos Forsyningstilsynet. Elnetvirksomhederne har også mulighed for selv at udvikle deres egne tarifmodeller. På nuværende tidspunkt er der dog ingen, der benytter denne mulighed. Der er dog enkelte elnetvirksomheder, der har små afvigelser fra Green Power Danmarks modeller.

Tarifmodellerne beskriver bl.a. tarifferingsfordelingen mellem kunder tilsluttet på forskellige spændingsniveauer i elnettet og forholdet mellem eksempelvis abonnements- og kWh-tariffen. Selve niveauet af tarifferne afhænger af den enkelte elnetvirksomheds tilladte indtægtsramme, der bl.a. varierer som følge af geografiske og demografiske forskelle, samt markedsprisen på el. Tarifmodellerne er dermed den måde, hvorpå elnetvirksomhederne fordeler opkrævningen af deres tilladte indtægter blandt forbrugerne. Der kan derfor være store forskelle i tarifniveauerne blandt elnetvirksomhederne, selvom de anvender den samme tarifmodel.

Denne analyse har til formål at give et indblik i, hvilke tariffer de danske husholdninger (C-kunder) betaler til elnetvirksomhederne for levering af elektricitet. Flere elnetvirksomheder er fra starten af 2024 begyndt at opkræve tidsdifferentierede tariffer. Formålet med analysen er derfor også at give et overblik over, hvor i landet elforbrugerne kan få gavn af at flytte deres forbrug til andre tidspunkter, herunder betydningen af de halvårslige skift mellem vinter- og sommertariffer. Elnetvirksomhedernes nuværende og tidligere tariffer er offentligt tilgængelige på hjemmesiden energidataservice.dk, der er drevet af Energinet. Det er også her, der bl.a. kan findes data om elspotprisen. Priser angivet i analysen er som udgangspunkt eksklusiv moms, jf. boks 2.

Boks 2 Data anvendt i undersøgelsen

Tarifdata brugt i denne analyse er hentet fra energidataservice.dk, der er drevet af Energinet. Data kommer fra datasættet "Datahub Price List" (Energinet, DatahubPricelist, 2023).

Datasættet er til analysen blevet afgrænset gennem filtrering på en kombination af elnetvirksomhedernes navne (feltet "ChargeOwner") og kundekategorier (felterne "ChargeTypeCode" og "Note"). For hver enkelt af de 36 elnetvirksomheder er der udvalgt én værdi for "ChargeTypeCode", som repræsenterer kategorien tarif for C-kunder hos den givne elnetvirksomhed. Desuden er der for en delmængde af de 36 elnetvirksomheder udvalgt yderligere værdier for "ChargeTypeCode". Disse repræsenterer en eventuel ekstraordinær rabat, en tarif for brugen af et overliggende net og en eventuel ekstraordinær rabat for brugen af et overliggende net. En liste over "ChargeTypeCodes" kan findes i bilag 1.

Den enkelte elnetvirksomheds "ChargeTypeCode" er valgt på baggrund af feltet "Note", der angiver kundegruppen. Ikke alle elnetvirksomheder har været konsistente i definitionen af kundegrupper i dette felt, hvorfor det har været nødvendigt at benytte feltet "ChargeTypeCode" i stedet. Eksempelvis har en elnetvirksomhed et år defineret C-kunder som "Nettarif C-kunder" mens samme selskab i det efterfølgende år har defineret dem som "Nettarif C". Det er dog den samme "ChargeTypeCode", der går igen i begge år.

Der er hentet tarifdata for elnetvirksomhederne med opgørelsesdatoer den 1. i hver måned for perioden 1/1 2018 til 1/3 2024. Der er desuden hentet tarifdata for d. 2/4 2024, da dette er den første hverdag i sommerperioden. Et enkelt selskab har, da datasættet blev genereret, ikke opdateret deres tariffer for C-kunder. Det har derfor været nødvendigt, at hente tarifferne fra deres hjemmeside.

Opgørelsesdatoer er i analysen defineret sådan, at en given opgørelsesdato skal ligge mellem "ValidFrom" og "ValidTo", dvs. "ValidFrom" <= opgørelsesdato < "ValidTo". Det varierer fra elnetvirksomhed til elnetvirksomhed, hvor lange intervallerne mellem "ValidFrom" og "ValidTo" er.

Der er ikke indhentet tarifdata for alle elnetvirksomheder i alle årene. Det skyldes, at ikke alle elnetvirksomhederne har eksisteret i perioden 2018-2024, da der er sket en del fusioner. Det kan desuden skyldes, at elnetvirksomhederne har ændret "ChargeTypeCode" i indberetningen.

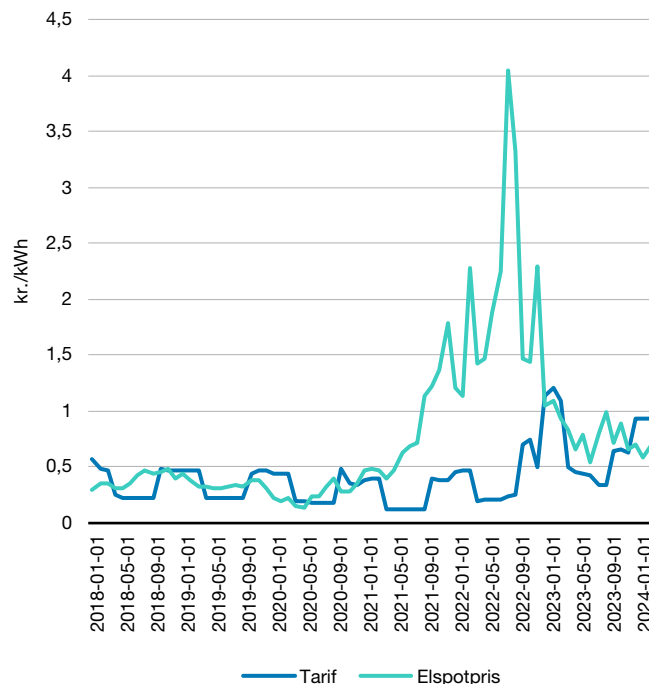
Green Power Denmark har udarbejdet en anbefaling til standardbetegnelser i Datahubben (Green Power Denmark). Anvendelsen af standardbetegnelser vil gøre det lettere at belyse og analysere data.

2 Udviklingen i tarifferne over tid

Elnetvirksomhederne er underlagt en indtægtsrammeregulering, der fungerer som et loft over deres indtægter. De tilladte indtægter opkræves gennem tarifferne. Det er derfor indtægtsrammerne, der bestemmer niveauet af tarifferne. Elnetvirksomhedernes tariffer påvirkes desuden af elprisen. Det skyldes, at elnetvirksomhederne skal dække det nettab der sker, når el transporteres igennem nettet. Dette gør elnetvirksomhederne ved at købe elektricitet på elmarkedet til at dække det, der tabes i nettet. Elnetvirksomhedernes omkostninger påvirkes derfor bl.a. af prisen på el. I årene frem til 2022 har elprisen været relativt stabil og det samme har tarifferne. Det er desuden det samme mønster for sommer og vintertariffer, der er gået igen henover flere år.

I 2022 steg elprisen voldsomt. Denne stigning satte sig derfor også i tarifferne. Stigningen i tarifferne kom dog med en forsinkelse. Forsinkelsen skyldes bl.a., at der går minimum fire måneder før en stigning kan træde i kraft. Det er elhandelsvirksomhederne, der opkræver tarifferne på vegne af elnetvirksomhederne. Elhandelsvirksomhederne har en måneds varsel ved ændringer i tariffen, hvorefter forbrugere har yderligere tre måneders varsel.¹ Uventede stigninger i omkostningerne til nettab er derfor ikke blevet reflekteret i tarifferne med det samme. Det varierer en del blandt elnetvirksomhederne, hvor meget de øgede omkostninger til nettab har påvirket deres tariffer. Elnetvirksomhedernes gennemsnitlige omkostning til nettab (vægtet med leveret mængde el) steg fra ca. 0,8 kr./kWh i 2021 til ca. 1,6 kr./kWh i 2022. Det efterfølgende fald i elprisen har ligeledes forårsaget et fald i tarifferne. Elprisen og tarifferne har stabiliseret sig igen i løbet af 2023, jf. figur 1.

Figur 1 Elspotprisen har effekt på tariffen

Kilde: Forsyningstilsynet på baggrund af data fra (Energinet, DatahubPricelist, 2024), (Energinet, Elspotprices, 2024) og egne data.

Note: Figuren viser et simpelt månedligt gennemsnit af elspotprisen i tidsrummet kl. 18.00-19.00 i DK1 sammenlignet med den gennemsnitlige tarif i spidslast for alle elnetvirksomheder vægtet med leveret mængde el. Ikke alle elnetvirksomheder har eksisteret i hele tidsperioden, og der kan være elnetvirksomheder, der ikke er talt med, hvis de inden for perioden har ændret måden, hvorpå de indberetter data til Energinet. Det vurderes dog, at data, på trods af eventuelle mangler, repræsenterer den generelle trend for tarifferne. Tarifferne følger hovedsageligt spotprisen, dog med en forsinkelse i forbindelse med de voldsomme prisstigninger på el.

3 Beskrivelse af tarifmodeller

Forsyningstilsynet godkender i dag elnetvirksomhedernes tarifmetoder efter elforsyningslovens §73 a, stk.1. Elnetvirksomhederne skal ansøge om at få deres tarifmetode godkendt af Forsyningstilsynet, som alene skal godkende, at tarifmetoderne følger gældende lovgivning om tariffer. I praksis bygger elnetvirksomhederne deres metoder på branchevejledninger, der er tarifmodeller udarbejdet af brancheorganisationen for elnetvirksomheder, Green Power Denmark. Der er på nuværende tidspunkt ikke et krav om, at elnetvirksomhederne skal opdatere deres tarifmetode, når Green Power Denmark udarbejder en ny tarifmodel. En elnetvirksomhed har i princippet lov til at udvikle sin egen tarifmetode, der afviger fra Green Power Denmarks tarifmodeller. På nuværende tidspunkt har alle elnetvirksomhederne dog valgt at følge Green Power Denmarks tarifmodeller. Der er dog nogle elnetvirksomheder, som har små afvigelser. Overordnet set følger de dog stadig tarifmodellerne.

¹ Ved en nedgang i tariffen skal forbrugerne varsles 14 dage før ikrafttrædelsen.

Green Power Denmark har udarbejdet to forskellige tarifmodeller, som elnetvirksomhederne kan fastsætte deres tariffer efter: tarifmodel 2.0 og 3.0. En markant forskel på de to tarifmodeller i forhold til C-kunder er, hvordan tidspunktet for forbrug påvirker tariffen. I tarifmodel 2.0 er tariffen den samme døgnet rundt eller tidsdifferentieret med to perioder. I den videre analyse skelnes der mellem tarifmodel 2.0 (flad, herefter F) og tarifmodel 2.0 (tidsdifferentieret, herefter TD). Tariffen i tarifmodel 3.0 er tidsdifferentieret med tre perioder

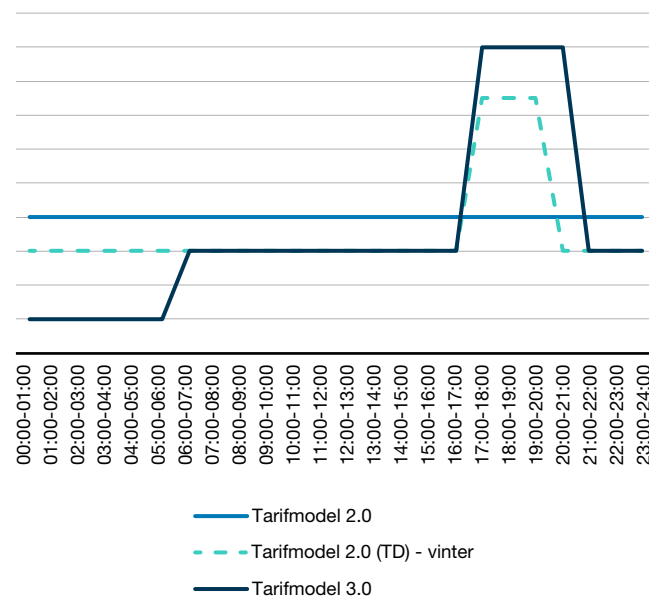
Rationalet bag den øgede tidsdifferentiering i tarifmodel 2.0 og senere 3.0 skal findes i den øgede elektrificering som følge af den grønne omstilling. Når brugen af fossile brændsler fortrænges til fordel for el, stiller det større krav til elnettet. For C-kunder er det særligt brugen af ladestander og varmepumper, der giver en ændring i elforbruget. I timer, hvor elforbruget er højt, vil der være flere omkostninger forbundet med at levere elektricitet. Det er spidsbelastningen, der dikterer, hvor stor en kapacitet der skal være i elnettet. Når elforbruget stiger i spidsbelastningstidspunktet, kan der derfor være behov for at udbygge nettet og derved øge kapaciteten. Dette vil føre til højere omkostninger for elnetvirksomhederne. Ved at sende et mere retvisende prissignal til forbrugerne, kan man være med til at flytte en del af forbruget ud af spidslast og dermed mindske behovet for kapacitetsudvidelser. Tidsdifferentierede tariffer kan derfor være med til at minimere de fremtidige omkostninger for forbrugerne.

Tidsdifferentierede tariffer er blevet en mulighed som følge af udrulningen af fjernaflæste målere. De nye målere har gjort det muligt at timeafregne elforbrugerne, både når det gælder elforbruget og tarifferne. De fjernaflæste målere blev ved lov udrullet frem mod udgangen af 2020. Alle husstande har derfor i dag en fjernaflæst måler.

Tarifmodel 2.0 blev taget til efterretning i år 2015 af det daværende Energitilsyn og revideret i år 2016. Den skelner mellem normallast i tidsrummet 00.00-17.00 og 20.00-00.00, og spidslast i tidsrummet 17.00-20.00. Dette gælder dog kun for vinterperioden (oktober-marts). I sommerperioden (april-september) har tarifmodel 2.0 ikke tidsdifferentierede tariffer. Tarifmodel 2.0 giver også mulighed for, at den enkelte elnetvirksomhed helt kan fravælge anvendelsen af tidsdifferentierede tariffer (dvs. anvende en flad tarif). Det forventes, at tarifmodel 2.0 fra 2023 og frem vil blive udfaset og erstattet af tarifmodel 3.0.

Tarifmodel 3.0 blev taget til efterretning af Forsyningstilsynet i år 2022 og tilføjer en ekstra kategori til tidsdifferentieringen. Den skelner mellem lavlast i tidsrummet 00.00-06.00, højlast i tidsrummet 06-17.00 og 21.00-00.00, og spidslast i tidsrummet 17.00-21.00. Bemærk, at spidslast gælder en time længere i tarifmodel 3.0 end i tarifmodel 2.0, jf. figur 2.

Figur 2 Tarifmodel 2.0 og 3.0

Kilde: Udarbejdet af Forsyningstilsynet

Note: Figuren viser tidsdifferentieringen i de forskellige tarifmodeller. Tarifmodel 2.0 (TD) er kun tidsdifferentieret i vinterperioden. Figuren er blot et eksempel på, hvordan tarifferne kan se ud med de tre tarifmodeller. Tariffniveauerne er individuelle for hver enkelt elnetvirksomhed og afhænger af indtægtsrammen samt markedsprisen på el.

3.1 Forskel på lavlast, højlast og spidslast

Tarifmodel 2.0 (TD) og 3.0 er tidsdifferentierede. De forsøger at afspejle, hvor meget nettet belastes, samtidig med at tarifmodellerne prøver at påvirke forbrugernes adfærd. Elnettet skal dimensioneres efter spidsbelastningen. Det kan derfor være omkostningsbesparende at få forbrugerne til at rykke deres forbrug væk fra spidsbelastningsperioden, da man derved kan undgå at udvide kapaciteten.

Tarifmodel 2.0 (TD) og 3.0 fastsætter tarifferne i de forskellige lastperioder efter en fastsat metode. Tarifmodel 2.0 (TD) beregner tarifferne i de enkelte lastperioder på baggrund af en omkostningsfordeling mellem lastperioderne og mængden af kWh, der forbruges i de enkelte perioder. For en nærmere beskrivelse henvises til Dansk Energi (2015).

Tarifmodel 3.0 beregner tarifferne i de enkelte lastperioder på baggrund af en fast skaleringsfaktor. For nærmere beskrivelse af, hvordan skaleringsfaktoren er fastsat se Dansk Energi (2022). I vinterperioden er tariffen i spidslast tre gange højere end højlast, mens tariffen i lavlast er tre gange lavere. I sommerperioden er forskellene betydeligt mindre. Tarifskaleringsfaktoren afspejler derfor tydeligt, at det er forbruget om vinteren i spidslast, der driver omkostningerne for elnetvirksomhederne, jf. tabel 1.

Tabel 1 Tarifskaleringsfaktor i tarifmodel 3.0

Lastzone	Tarifskaleringsfaktor for C-kunder
Lavlast	1/3
Højlast –sommer	1/2
Højlast – vinter	1
Spidslast - sommer	1,3
Spidslast - vinter	3

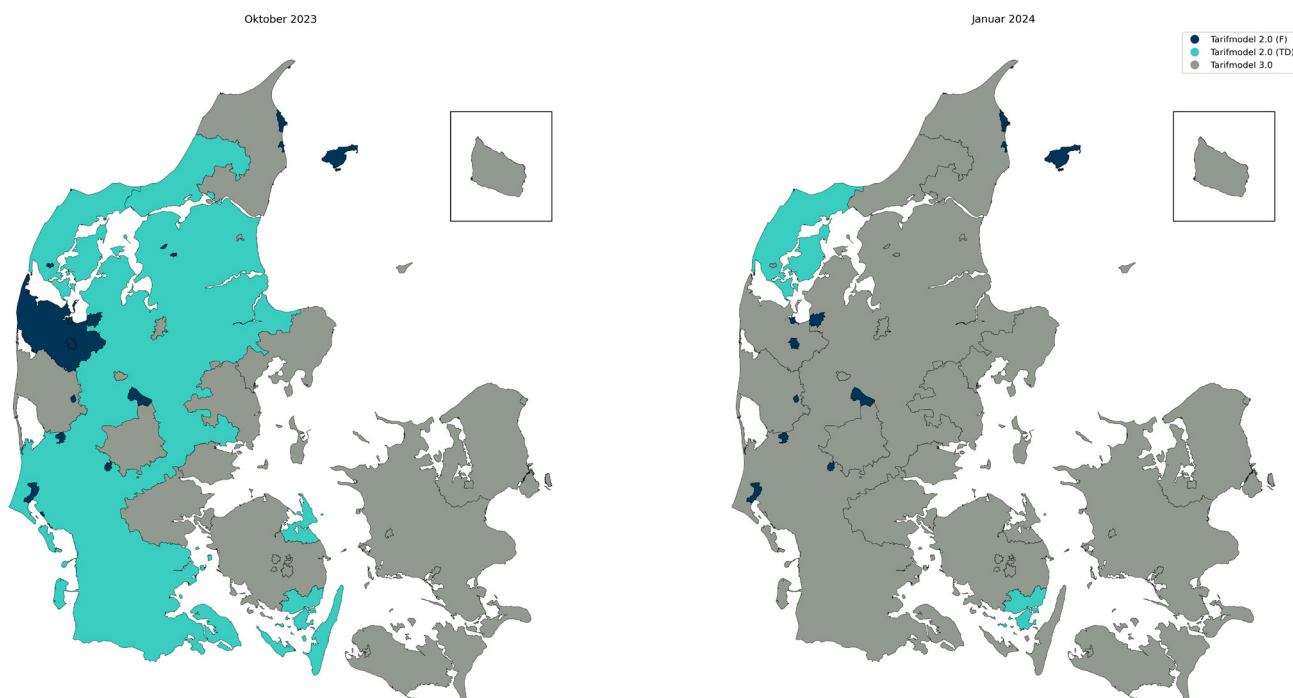
Kilde: (Dansk Energi, 2022)

Note: Tabellen viser tarifskaleringsfaktorerne for elnetvirksomheder, der benytter tarifmodel 3.0

Der er en generel tendens til, at særligt elnetvirksomheder, der dækker et mindre område, benytter tarifmodel 2.0 (F), hvor tariffen ikke er tidsdifferentieret. Da de fleste elnetvirksomheder benytter tarifmodel 3.0, vil langt de fleste forbrugere få opkrævet tidsdifferentierede tariffer. En stor andel af elnetvirksomhederne er først overgået til tarifmodel 3.0 i starten af år 2024, jf. figur 3.

4 Fordelingen af tarifmodeller

Både tarifmodel 2.0 (F), 2.0 (TD) og 3.0 bliver brugt af elnetvirksomhederne. Størstedelen benytter dog tarifmodel 3.0. Den 1/1 2024 benyttede ni elnetvirksomheder tarifmodel 2.0 (F), to elnetvirksomheder benyttede tarifmodel 2.0 (TD) og 25 elnetvirksomheder benyttede tarifmodel 3.0. Flere af elnetvirksomhederne har desuden fået godkendt en ny tarifmetode efter tarifmodel 3.0, som de pr. 1/1 2024 endnu ikke har taget i brug.

Figur 3 Geografisk fordeling af tarifmodeller

Kilde: Forsyningstilsynet på baggrund af data fra (Energinet, DatahubPricelist, 2024)

Note: Figuren viser den geografiske fordeling af tarifmodellerne i hhv. oktober 2023 og januar 2024. Mange elnetvirksomheder er overgået til tarifmodel 3.0 fra årsskiftet, og den er nu den mest udbredte.

5 Tarifniveauer

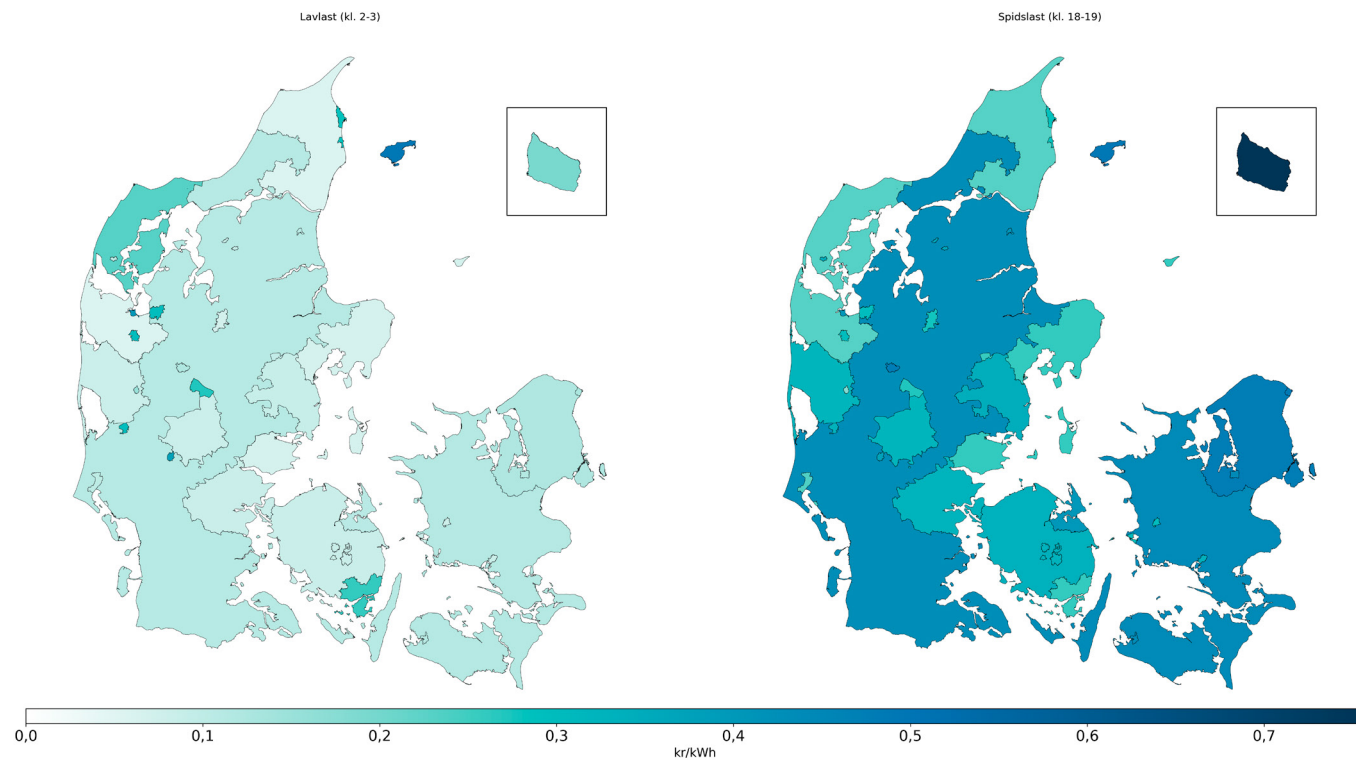
Elnetvirksomheder kan benytte sig af ekstraordinære rabatter. I indeværende analyse ses der på tarifferne efter en eventuel rabat er fratrukket, da det er denne tarif forbrugere bliver mødt af, når de modtager en opkrævning fra deres lokale elnetvirksomhed.

Der er stor forskel på tarifniveauet blandt elnetvirksomhederne. De er underlagt en indtægtsrammeregulering, der fungerer som et loft over deres indtægter. Det er derfor indtægtsrammerne, der bestemmer niveauet af tarifferne. Elnetvirksomhedernes indtægtsrammer varierer bl.a. som følge af geografiske og demografiske forskelle, der påvirker, hvor omkostningstungt det er at drive elnettet i de forskellige områder. Tarifferne påvirkes desuden af omkostningerne til nettab, der afhænger af elprisen.

Elnetvirksomheder, der benytter den samme tarifmodel, kan derfor have meget forskellige tarifniveauer. Forholdet mellem de forskellige elnetvirksomheders tariffer kan derfor også variere, således at den billigste elnetvirksomhed i en periode ikke nødvendigvis er den billigste i den efterfølgende periode.

For sommertarifferne 2024 svinger tariffen i lavlast fra 0,06 kr./kWh hos den billigste elnetvirksomhed til 0,49 kr./kWh hos den dyreste elnetvirksomhed.² I spidslast er tarifforskellene endnu større. Her svinger sommertarifferne mellem 0,18 kr./kWh hos den billigste elnetvirksomhed og 0,76 kr./kWh hos den dyreste elnetvirksomhed. I spidslast har 35 ud af 36 elnetvirksomheder en tarif på under 0,5 kr./kWh, jf. figur 4.

Figur 4 Tariffer i lavlast og spidslast sommer 2024

Kilde: Forsyningstilsynet på baggrund af data fra (Energinet, DatahubPricelist, 2024).

Note: Figuren viser tarifferne i lavlast og spidslast d. 2/4 2024. Tarifferne ændrer sig over tid. Billedet er derfor ikke nødvendigvis det samme for de fremtidige tariffer.

2 Dataudtræk for tarifferne d. 2/4 2024

5.1 Tarifniveauer i forhold til tarifmodel

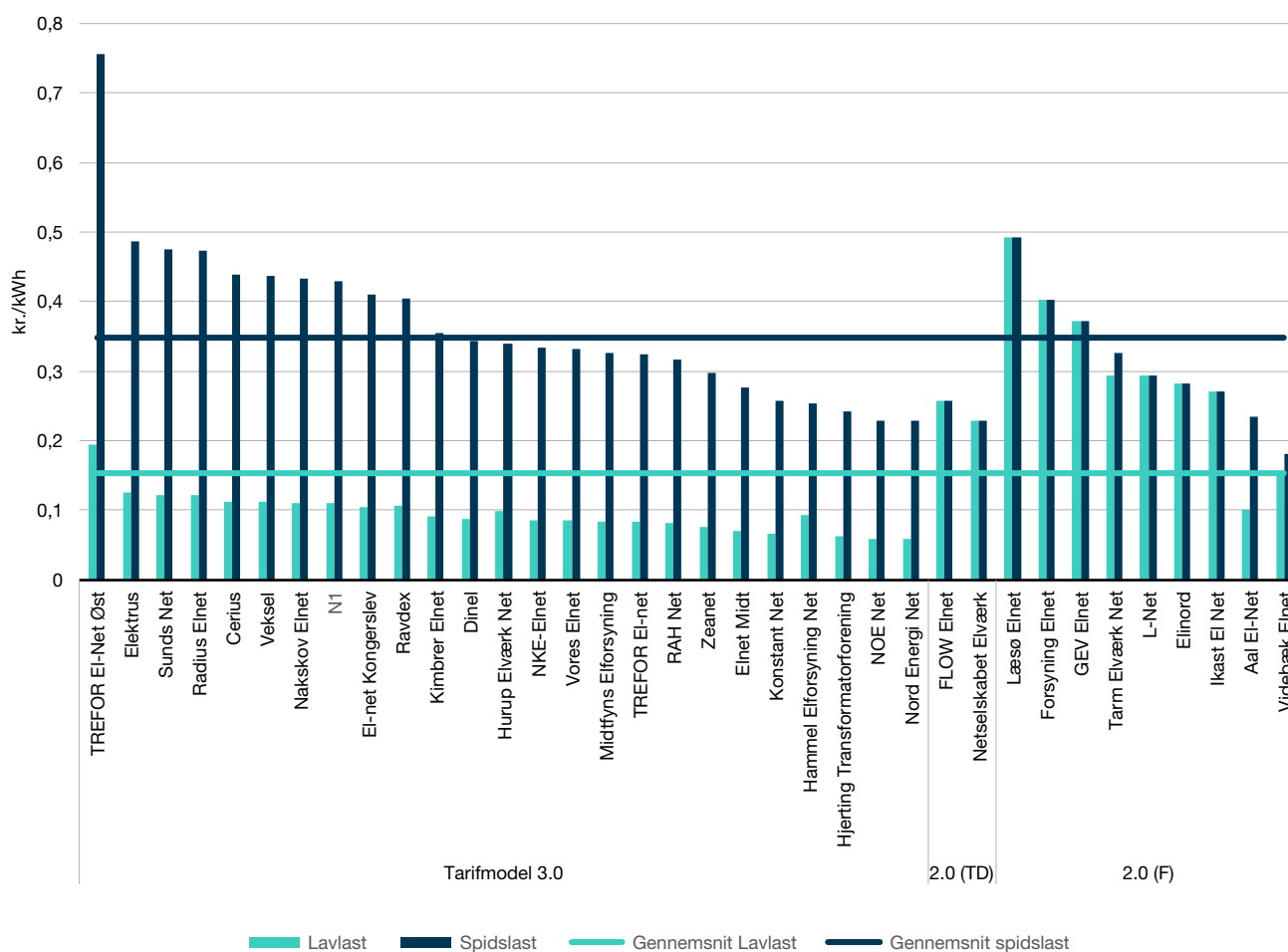
Tarifniveauet henover døgnet afhænger i høj grad af, hvilken tarifmodel der anvendes. Elnetvirksomheder, der benytter tarifmodel 3.0, vil typisk have højere tariffer i spidslast end elnetvirksomheder, der benytter tarifmodel 2.0 (F) eller 2.0 (TD). Samtidig vil de også oftest have lavere tariffer i lavlast. Det skyldes, at tarifmodel 3.0 forsøger at tilpasse tarifferne efter, hvor meget nettet belastes. Herved tilstræber elnetvirksomhederne at flytte en del af forbruget væk fra spidslast, for at minimere eventuelle kapacitetsudvidelser.

Den gennemsnitlige tarif i lavlast for sommeren 2024 er for alle elnetvirksomhederne 0,15 kr./kWh. For de elnetvirksomheder, der benytter tarifmodel 2.0 (F) eller 2.0 (TD), ligger tarifferne over gennemsnittet for 82 pct. af elnetvirksomhederne. For de elnetvirksomheder, der benytter tarifmodel

3.0, er det derimod kun 4 pct. af elnetvirksomhederne, der har en højere tarif end gennemsnittet.

I spidslast er den gennemsnitlige tarif 0,35 kr./kWh. Her har 27 pct. af de elnetvirksomheder, der benytter tarifmodel 2.0 (F) eller 2.0 (TD), en tarif, der er højere end gennemsnittet. Derimod har 44 pct. af elnetvirksomhederne, der benytter tarifmodel 3.0, en højere tarif end gennemsnittet, jf. figur 5.

Figur 5 Tariffer i forhold til gennemsnittet

Kilde: Forsyningstilsynet på baggrund af data fra (Energinet, DatahubPricelist, 2024)

Note: Figuren viser tarifferne i lavlast og spidslast d. 2/4 2024, samt den gennemsnitlige tarif i lavlast og spidslast fordelt på tarifmodel. Nogle af de mindre elnetvirksomheder driver ikke selv det overliggende net i deres område. De betaler i stedet en anden elnetvirksomhed for at gøre det. C-kunder hos elnetvirksomheder, der ikke driver et overliggende net, betaler derfor en todelte tarif. En nettarif for C-kunder og en tarif for brugen af det overliggende net. De to tariffer følger ikke nødvendigvis den samme tidsdifferentiering. I figuren fremgår det derfor som om, at elnetvirksomheder, der benytter tarifmodel 2.0 (F), har tidsdifferentierede tariffer. Tarifferne ændrer sig over tid. Niveauerne er derfor ikke nødvendigvis det samme for de fremtidige tariffer.

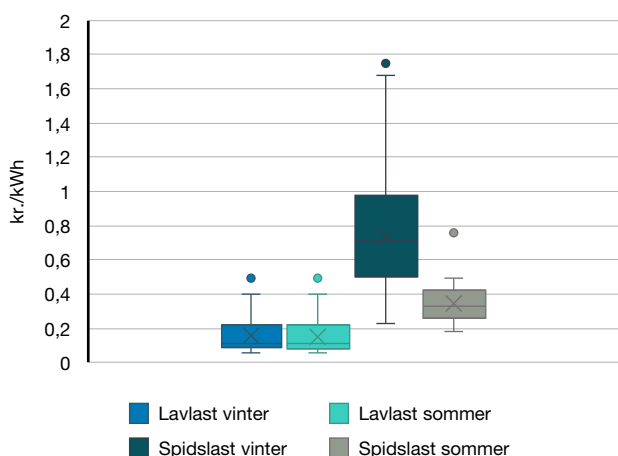
5.2 Forskel på sommer- og vintertariffer

Vintertarifferne fra oktober til og med marts er typisk højere end sommertarifferne fra april til og med september. Det skyldes, at elforbruget er højere om vinteren. Nettet dimensioneres efter den højeste belastning, som oftest ligger i spidslasttidspunktet om vinteren. Det er derfor elforbruget om vinteren, der er afgørende for, om der skal foretages kapacitetsudvidelser. Når elforbruget er højere er omkostningerne til nettab også højere. Der er dermed flere omkostninger forbundet med at drive elnettet om vinteren end om sommeren.

Størstedelen af elnetvirksomhederne benytter tarifmodel 3.0. I denne tarifmodel er tariffen i lavlast som udgangspunkt ens i vinter og sommerperioden. 22 af de 36 elnetvirksomheder har derfor den samme tarif i lavlast i både sommer og vinterperioden. Ni elnetvirksomheder har en højere tarif i vinterperioden. Mod forventning har fem elnetvirksomheder haft en højere tarif i sommerperioden end i vinterperioden.

Tarifferne i spidslast viser tydeligt forventningen om, at tarifferne bør være højere i vinterperioden end i sommerperioden. I spidslastperioden har 28 elnetvirksomheder en lavere tarif i sommerperioden end i vinterperioden, mens fem elnetvirksomheder har haft den samme tarif i begge perioder. Kun tre elnetvirksomheder har en højere spidslasttarif i sommerperioden end i vinterperioden. De tilfælde, hvor tariffen er højere i sommerperioden end i vinterperioden, kan bl.a. skyldes periodemæssige forskydninger eller udsving i omkostningerne til nettab, jf. figur 6.

Figur 6 Tariffer i lavlast og spidslast i sommer- og vinterperioden

Kilde: Forsyningstilsynet på baggrund af data fra (Energinet, DatahubPricelist, 2024)

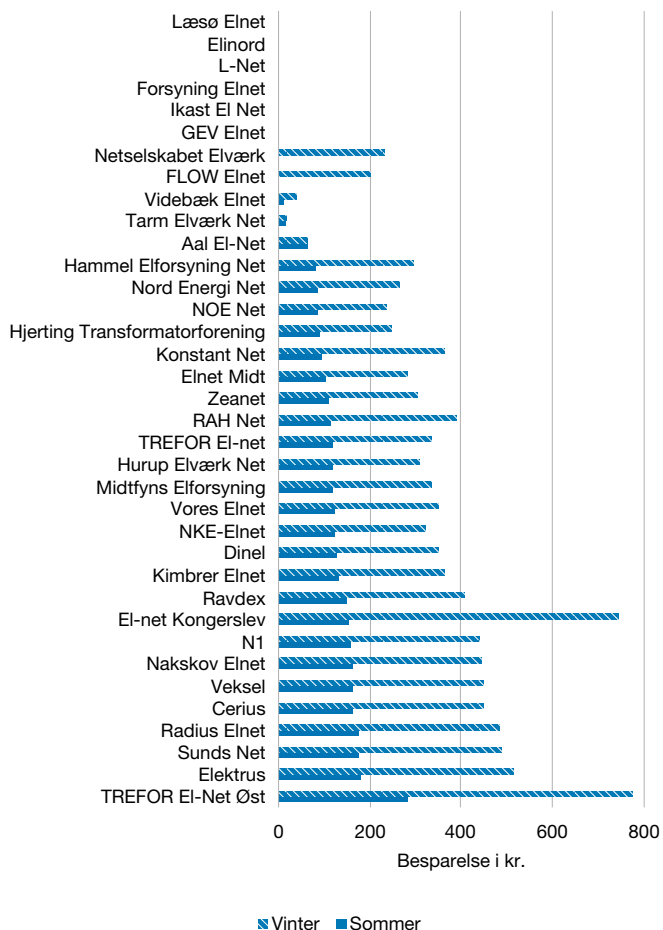
Note: Figuren viser fordelingen af elnetvirksomhedernes tariffer i vinter- og sommerperioden (1/1 2024 og 2/4 2024). I vinterperioden er der meget større forskel mellem lavlast og spidslast, end der er i sommerperioden.

5.3 Besparelser ved at flytte forbrug

Der er stor forskel på, hvor meget man som forbruger kan spare ved at flytte sit elforbrug. Alle forbrugere, der har en variabel pris aftale på el, kan spare penge ved at flytte forbrug til tidspunkter, hvor spotprisen er lav. Denne del af elprisen er således uafhængig af, hvilket netområde man hører til. Hvis man vil spare på elregningen, er det derfor vigtigt at følge med i, hvad elspotprisen er. Elspotprisen varierer time for time. Forbrugere hos elnetvirksomheder, der benytter tarifmodel 3.0, kan hente en yderligere besparelse, da tarifferne er tidsdifferentierede. Forbrugere der er underlagt tarifmodel 2.0 (F) eller tarifmodel 2.0 (TD) kan som udgangspunkt i sommerperioden ikke spare penge på tariffen ved at flytte forbrug. Tarifferne til brugen af det overliggende net kan dog godt være tidsdifferentierede. Besparelserne her er dog minimale. Som forbruger kan man opnå den største besparelse, ved at kigge på det samlede prisbillede. Det skyldes, at tarifferne og elspotprisen ikke altid følges ad. Der findes i dag en del apps og hjemmesider, hvor dette er muligt. Derudover skal man som forbruger forholde sig til den aftale, man har med sin elleverandør. Forsyningstilsynet har i analysen 'Priserne på det danske elmarked' beskrevet de forhold, man som forbruger skal være opmærksom på i den sammenhæng.

Tarifniveauet hos elnetvirksomhederne afhænger af indtægtsrammens størrelse samt markedsprisen på el. For forbrugere, der er underlagt tarifmodel 3.0, er der derfor forskel på, hvor stor en betydning det har at flytte forbrug ud af spidslast. Eksempelvis vil en forbruger, der har en elbil, der lader 400 kWh om måneden, i april 2024 kunne spare op til 280 kr. (inkl. moms) om måneden ved at flytte forbruget fra spidslast til lavlast. I vinterperioden er potentialet for besparelser endnu højere. Det skyldes, at tarifferne i spidslast om vinteren som udgangspunkt er over dobbelt så høje som om sommeren for elnetvirksomheder, der benytter tarifmodel 3.0. I den forgangne vinterperiode kunne elforbrugerne spare op til 775 kr. (inkl. moms) om måneden ved at flytte 400 kWh forbrug fra spidslast til lavlast. Når elnetvirksomhederne igen skifter til vintertariffer til oktober, kan det derfor betale sig at være ekstra opmærksom på, om det er muligt at flytte en del af forbruget til nattetimerne ved f.eks. at lade bilen og vaske tøj om natten. Elnetvirksomhederne har endnu ikke varslet tarifferne for den kommende vinter. Disse kendes senest fire måneder inden de træder i kraft. Hvis det antages, at vintertarifferne er identiske med tarifferne for vinteren 23/24, vil forbrugerne hos to tredjedele af elnetvirksomhederne kunne have sparet over 2000 kr. (inkl. moms) i 2024 ved hver måned at flytte 400 kWh til om natten. Hos den dyreste elnetvirksomhed vil besparelsen være helt oppe på 6340 kr. (inkl. moms), jf. figur 7.

Figur 7 Besparelse ved at flytte 400 kWh fra spidslast til lavlast (inkl. moms)

Kilde: Forsyningstilsynet på baggrund af data fra (Energinet, DatahubPricelist, 2024)
 Note: Figuren viser, hvor meget man som forbruger hos de forskellige elnetvirksomheder kan spare ved at flytte 40 kWh forbrug fra spidslast til lavlast i vinter- og sommerperioden (1/1 2024 og 2/4 2024). Besparelsen er inklusiv moms. Bemærk at vinterbesparelsen viser, hvad en forbruger kunne have sparet i vinterperioden 23/24. Tarifferne for den kommende vinter vil ikke nødvendigvis være de samme. Tarifferne ændrer sig over tid. Niveauerne er derfor ikke nødvendigvis det samme for de fremtidige tariffer.

6 Referencer

Dansk Energi. (2015). *Notat om principperne i Dansk Energis tariffberegningsmodel "Tarifmodel 2.0"*. Hentet fra <https://greenpowerdenmark.dk/files/media/document/PrincipnotatTarifmodel20.pdf>

Dansk Energi. (2022). *Principnotat tarifmodel 3.0 - Januar 2022*. Hentet fra <https://greenpowerdenmark.dk/files/media/document/Endeligt-principnotat-tarifmodel-30-inkl-bilag.pdf>

Energinet. (2024). *DatahubPricelist*. Hentet 4. marts 2024 fra <https://www.energidataservice.dk/tso-electricity/DatahubPricelist>

Energinet. (2024). *Elspotprices*. Hentet 4. marts 2024 fra <https://www.energidataservice.dk/tso-electricity/Elspotprices>

Green Power Denmark. (u.d.). *Standardbetegnelser for priselementer i Datahubben*. Hentet fra <https://greenpowerdenmark.dk/files/media/document/Standardbetegnelser-for-priselementer-i-Datahubben.pdf>

7 Bilag 1

Tabel 2 ChargeTypeCodes

Navn	Tarif	Rabat	Overliggende nettarif	Rabat overliggende net
Cerius A/S	30TR_C_ET	30RE_C_ET		
Dinel A/S	TCL<100_02	TCL<100_52		
Elektrus A/S	6000091			
Elinord A/S	43300			
El-net Kongerslev A/S	C-Tarif			
Elnet Midt A/S	T3001	R3001		
FLOW Elnet A/S	FE2 NT-01			
Forsyning Elnet A/S	STR-NT-03		STR-NT-02	
GEV Elnet A/S	GEV-NT-01	GEV-NTR01	GEV-NT-11	
Hammel Elforsyning Net A/S	C-Tarif		50001	
Hjerting Transformatorforening	C-Tarif		50002	
Hurup Elværk Net A/S	HEV-NT-01T		HEV-NT-11T	
Ikast EI Net A/S	IEV-NT-01		IEV-NT-11	
Kimbrer Elnet A/S	C-Tarif		50001	
Konstant Net A/S	151-NT01T	151-NRA04T		
L-Net A/S	4000			
Læsø Elnet A/S	43100			
Midtfyns Elforsyning A.m.b.A	TNT15000			
N1 A/S	T-C-F-T-TD	T-C-RA-TD		
Nakskov Elnet A/S	92TR_C_ET			
Netselskabet Elværk A/S	0NCFF	0RCFF		
NKE-Elnet A/S	94TR_C_ET			
NOE Net A/S	30030		NetOLN	
Nord Energi Net A/S	TAC			
Radius Elnet A/S	DT_C_01			
RAH Net A/S	RAH-C			
Ravdex A/S	NT-C		NTB60	
Sunds Net A.m.b.a	SEF-NT-05	SEF-NT-05R		
Tarm Elværk Net A/S	TEV-NT-01	TEV-NT-01R	TEV-NT-11T	TEV-NT-11R
TREFOR EI-net A/S	C			
TREFOR EI-Net Øst A/S	46			
Veksel A/S	NT-01			
Videbæk Elnet A/S	VE-NT-01	VE-NT-20	VE-ON-11	
Vores Elnet A/S	TNT1009			
Zeanet A/S	43110			
Aal EI-Net A M B A	AAL-NT-05	AAL-NTR05	AAL-NT-12	AAL-NTR12

Kilde: Udarbejdet af Forsyningstilsynet på baggrund af data fra (Energinet, DatahubPricelist, 2024).

Note: Elnetvirksomheder med en ChargeTypeCode for rabat, overliggende nettarif eller rabat overliggende nettarif har ikke nødvendigvis en aktiv tarif på disse ChargeTypeCodes.